ІНСТЫТУТ БЕЛАРУСКАЕ КУЛЬТУРЫ
АДДЗЕЛ МОВЫ І ЛІТАРАТУРЫ
ГАЛОЎНАЯ ТЭРМІНОЛЁГІЧНАЯ КАМІСІЯ

СЛОЎНІК
ГРАМАТЫЧНА-ЛІНГВІСТЫЧНАЕ ТЭРМІНОЛЁГІІ

(ПРОЕКТ)

ВЫДАНЬНЕ ІНСТЫТУТУ БЕЛАРУСКАЕ КУЛЬТУРЫ
У МЕНСКУ — 1927

Надрукавана згодна з пастановай Галоўнай Тэрмінолёгічнай Камісіі, паводле ўхваленага Навуковай Радай Інстытуту Беларускае Культуры выдавецкага пляну на 1926-27 г., у ліку 1.000 паасобнікаў.

Член Презыдыуму Інстытуту Беларускае Культуры *Яз. Каранеўскі.*

Менск, Друкарня Інбелкульту. Зак. № 135—1000 Галоўлітбел № 25.857

Ад Галоўнае Тэрмінолёгічнае Камісіі.

Першая Беларуская граматычная тэрмінолёгія апрацована Б. Тарашкевічам („Беларуская граматыка для школ“, Вільня, 1918 г.). У 1921 годзе гэтая тэрмінолёгія была перагледжана, выпраўлена і дапоўнена Навукова-Тэрмінолёгічнаю Камісіяю, што існавала ў той час пры Наркамасьвеце, на аснове проекту, зложанага членам тае Камісіі Яз. Лёсікам, і выдрукавана ў журнале „Вестник Комиссариата Просвещения“ за 1921 г. № 2. Гэтая перагледжаная і выпраўленая тэрмінолёгія ўжывалася нашымі школамі і аўтарамі да 1926 г. За гэты час школьная практыка ўнесла ў яе шмат зьмен і дадаткаў, выкліканых, галоўным чынам, патрэбамі формальнае граматыкі. Апроч таго, яна ахапляла толькі элемэнтарныя курсы школьных граматык.

У восень 1926 году на агульным сходзе Аддзелу Мовы і Літаратуры ІБК пастаноўлена было апрацаваць граматычна-лінгвістычную тэрмінолёгію. Проект гэтае тэрмінолёгіі даручана было злажыць члену Інбелкульту Яз. Лёсіку.

Апрацованы Яз. Лёсікам проект перад разглядам яго ў Галоўнай Тэрмінолёгічнай Камісіі, пасылаўся для паправак, уваг і дадаткаў лінгвістым і мовазнаўцам—проф. Э. Шыпілу, проф. П. Бузуку, С. Некрашэвічу, Л. Цьвяткову і іншым. Вясною 1927 г. проект разам з надасланым матар‘ялам ад спэцыялістых разглядаўся Галоўнаю Тэрмінолёгічнаю Камісіяю ў складзе: старшыні Камісіі Яз. Лёсіка, яе членаў — Ів. Луцэвіча (Янка Купала), К. Міцкевіча (Якуб Колас), Л. Цьвяткова і сакратара Камісіі А. Гурла і быў зацьверджан для друку ў форме расійска-беларускага слоўніка з невялікімі зьменамі і дадаткамі ў проекце, прычым для найбольш ужываных граматычных тэрмінаў пастаноўлена было дадаць лацінскі тэкст.

Перад выпускам у сьвет тэрмінолёгія школьнага характару зачытвалася на сходзе Менскіх настаўнікаў і выкладчыкаў беларускае мовы, якія спэцыяльна для гэтага склікаліся Г. Тэрмінолёгічнаю Камісіяю. Настаўнікі давалі шмат цэнных уваг і паправак, але за бракам часу разгледжаны былі толькі тэрміны на літары *А, Б, В, Г* і *Д*.

Слоўнік гэты, як і ўсе папярэднія тэрмінолёгіі, выходзіць у сьвет як *проект* і мае дыскусійны характар. У да-

лейшым ён можа зьмяняцца, калі запатрабуе таго навуковы досьлед і школьная практыка. Дзеля гэтага кожны можа падаваць свое ўвагі, якія Камісія будзе разглядаць і прымаць пад увагу. Але *для настаўнікаў і аўтараў падручнікаў гэтая тэрмінолёгія зьяўляецца абавязковаю, покі ня зроблены будуць зьмены самою Камісіяю, прынятым у Інбелкульце парадкам.*

Выпускаючы ў сьвет кожную тэрмінолёгію, Г. Тэрмінолёгічная Камісія і далей зьбірае тэрмінолёгічны матар'ял—народны і літаратурны, каб у наступных выданьнях пашыраць і выпраўляць тое, што на падставе новага матар'ялу будзе вымагаць патрэбных дадаткаў і паправак.

Даць дакладную і дасканалую тэрмінолёгію для тае ці іншае галіны навукі, якая-б у поўнай меры адпавядала навуковасьці і практычнасьці—справа нялёгкая, і Камісія лічыць, што ўдасканаліць сваю работу яна зможа толькі ў тым выпадку, калі на помач ёй прыдзе актыўная праца ўсіх зацікаўленых асоб і ўстаноў. Дзеля гэтага Камісія зварачаецца да ўсіх з просьбаю падсылаць ёй свае ўвагі і папраўкі.

Сабраны тэрмінолёгічны матар'ял з тае ці іншае галіны навукі або ўвагі да тае ці іншае надрукованае тэрмінолёгіі трэба прысылаць у Інбелкульт (Менск, Рэволюцыйная вул., № 21) на імя Інстытуту Навуковае мовы. Корэспондэнцыя на імя Інбелкульту аплаце не падлягае.

У тэксьце прыняты наступныя скарачэньні:

1) *лац.* —Лацінскі тэрмін.
2) *мэд. т.*—Мэдычная тэрмінолёгія.
3) Нс. —И. Носович. Словарь белорусского наречия.
4) Н. Т. 2.—Беларуская Навуковая Тэрмінолёгія. Выпуск другі. Практыка і тэорыя літаратурнага мастацтва.
5) Н. Т. 4.—Тое-ж самае. Выпуск чацьвёрты. Тэрмінолёгія лёгікі і псыхолёгіі.
6) Н. Т. 7.—Тое-ж самае. Выпуск сёмы. Музычныя тэрміны.
7) Гр. Т. —Граматычная тэрмінолёгія, выдрукаваная ў журнале „Вестник Комиссариата Просвещ.“ № 2 за 1921.
8) *ст. тэр.*—Стары, рэдка ўжываны тэрмін.

Галоўная Тэрмінолёгічная Камісія.

Менск, 21 VI 27.

РАСІЙСКА-БЕЛАРУСКІ СЛОЎНІК

А.

1.	Абзац	Абз*а*ц
2.	Абсолютное изглашение	Абсал*ю*тнае выгучэньне
3.	Абстрактны	Абстр*а*ктны, адц*я*гнены (Н.Т. 4)
4.	Агглютинация	Аглютын*а*цыя („прыклейваньне“)
5.	Агглютинативные языки	Аглютынац*ы*йныя мовы
6.	Агглютинирующий строй языка	Аглютынац*ы*йны лад мовы
7.	Аграфия	Агр*а*фія
8.	Азбука	*А*збука
9.	„ гражданская	„ кір*ы*ліца
10.	„ латинская	„ лац*і*нка
11.	Аканье	Аканьне
12.	„ диссимилятивное	„ дысыміляц*ы*йнае
13.	„ сильное	„ вял*і*кае
14.	„ умеренное	„ сярэдняе
15.	„ слабое	„ мал*о*е
16.	„ широкое	„ шыр*о*кае
17.	Активные глагольные прилагательные	Акт*ы*ўныя, або дз*е*йныя дзеясл*о*ўныя прым*е*тнікі
18.	Акустика	Ак*у*стыка
19.	Акустический	Акуст*ы*чны, слухав*ы*
20.	Акцент	Акцэнт, вым*о*ва, н*а*ціск (Н.Т. 2)
21.	Акцентация	Акцэнт*а*цыя
22.	Акцентировать	Акцэнтав*а*ць
23.	Акцентуация	Акцэнтав*а*ньне
24.	Алфавит	Альфабэт
25.	Анализ слова	Ан*а*ліз, або раскл*а*д слова
26.	Аналитический	Аналіт*ы*чны, раскладны
27.	Аналитические языки	Аналіт*ы*чныя мов*ы*
28.	Аналогия	Анал*ё*гія, падаб*е*нства, падобнасьць (Н. Т. 2.)
29.	Аналогический	Аналёг*і*чны, падобны (Н. Т. 2)
30.	Апостроф	Ап*о*страф
31.	Артикуляция	Артыкул*я*цыя
32.	Артикулятионная база	Артыкуляц*ы*йная база
33.	Архаизм	Арха*і*зм, застарэласьць
34.	Архаистический	Арха*і*чны, застарэлы

36. Аспираты	Асьпіраты (лац. aspirare „прыдыхаць“)
37. Ассимиляция	Асыміляцыя, або прыпадабненьне
38. „ прогрессивная	„ прогрэсіўная
39. „ регрессивная	„ рэгрэсіўная
40. „ полная	„ поўная
41. „ неполная	„ няпоўная
42. „ слогов	„ складоў
43. „ соседних звуков	„ суседніх гукаў
44. „ несмежных „	„ нясумежных гукаў
45. Аттрибут	Атрыбут, азначэньне
46. Аттрибутивный	Атрыбутыўны, азначальны
47. Аффикс	Афікс
48. Аффрикаты	Афрыкаты

Б.

49. Беглый звук	Выпадны гук
50. Безударный гласный звук	Ненаціскны галосны гук
51. Безличный глагол	Безасабовы дзеяслоў
52. Безличное предложение	„ сказ
53. Белорусский язык	Беларуская мова
54. Бессуб‘ективный, бессуб‘ектный	Безасабовы, бессуб‘ектыўны, бяссуб‘ектны
55. Бесформенное слово	Бясформнае слова
56. Билабиальный звук	Білябіяльны гук („двухгубны“)
57. Билабилизация	Білябілізацыя
58. Благозвучие	Мілагучнасьць (Н. Т. 2)
59. Благозвучный	Мілагучны (Н. Т. 2)
60. Будущее время	Будучы час
61. Буква	Літара, буква
62. „ заглавная	„ вялікая
63. „ прописная	„ вялікая
64. „ строчная	„ малая
65. Буквальный	Літаральны (Н. Т. 2)
66. Букварь	Лемантар, буквар
67. Буквенный	Літарны, буквены

В.

68. Вариант произношения	Адмена, варыянт вымаўленьня
69. Вводное предложение	Пабочны сказ
70. „ слово	Пабочнае слова
71. Веляризация	Вэлярызацыя

72.	Веляризованный звук	Вэлярызаваны гук
73.	Велярный звук	Вэлярны гук
74.	Вещественный (предмет)	Матар'яльны (прадмет)
75.	Взаимный залог	Узаемны стан *(ст. тэр.)*
76.	Взаимное действие	Узаемнае дзеяньне
77.	Взаимная связь слов	Узаемная сувязь слоў
78.	Взрывный звук	Выбухны гук
79.	Вид (глагола)	Трываньне (дзеяслова)
80.	„ совершенный	„ закончанае
81.	„ несовершенный	„ незакончанае
82.	„ многократный	„ шматразовае
83.	„ однократный	„ аднаразовае
84.	Вид (species)	Від
85.	Виды предложений	Віды сказаў
86.	Видоизменение	Відазьмена
87.	Винительный падеж	Вінавальны склон
88.	„ предикативный	„ прэдыкатыўны, або выказальны
89.	Винословное сочинение предложений	Прычынна-заключальнае злучэньне сказаў
90.	Вносное предложение	Чужаслоўны сказ
91.	Возвратная форма глагола	Зваротная форма дзеяслова
92.	Возвратное действие	Зваротнае дзеяньне
93.	„ местоимение	Зваротны займеньнік
94.	Возвратный залог	Зваротны стан
95.	Вокализация	Вокалізацыя
96.	Вокализм	Вокалізм
97.	Вокальный	Вокальны, галасавы
98.	Вопрос	Пытаньне
99.	„ косвенный	„ залежнае, няпростае
100.	„ прямой	„ незалежнае, простае
101.	Вопросительное предложение	Пытальны сказ
102.	Вопросительный знак	Пытальнік, пытальны знак
103.	Восклицание	Усклік, вокліч (Н. Т. 2)
104.	Восклицательное предложение	Клічны сказ
105.	Восклицательный знак	Клічнік, клічны знак
106.	Временный	Часоўны
107.	Время	Час (лац. tempus)
108.	„ настоящее	„ цяперашні
109.	„ прошедшее	„ прошлы
110.	„ прошлое совершенное	„ прошлы закончаны (лац. perfectum)
111.	„ прошлое несовершенное	„ „ незакончаны (imperfectum)

112.	Время преждепрошедшее	Час запрошлы (лац. plusquamperfectum)
113.	„ давнопрошедшее	„ пазапрошлы
114.	„ предварительное прошедшее	„ папярэдні прошлы
115.	„ будущее	„ будучы
116.	„ „ простое	„ „ просты
117.	„ „ сложное	„ „ складаны
118.	„ преждебудущее	„ прадбудучы
119.	Вспомогательный глагол	Дапаможны дзеяслоў
120.	Вставка	Устаўка
121.	Вставной, вставочный звук	Устаўны гук
122.	Вторичное отвердение	Паўторнае зацьвярдзеньне
123.	„ умягчение	„ памякчэньне
124.	Вторичный прызнак	Паўторная прымета
125.	Второстепенный член предложения	Даданы член сказу
126.	Вымирание слов	Адміраньне слоў
127.	Выпадение звука	Выпадзеньне гука
128.	Выражение	Выраз (Н. Т. 2)
129.	Выражение (времени, мысли)	Выражэньне
130.	Выразительность	Выразнасьць
131.	Выразительный	Выразны
132.	Высота звука	Вышыня гука

Г.

133.	Генеалогическая классификация языков	Генэалёгічная клясыфікацыя моваў
134.	Главное предложение	Асноўны сказ
135.	„ составное предложение	„ складаны сказ
136.	Глагол	Дзеяслоў (лац. verbum)
137.	„ переходный	„ пераходны
138.	„ непереходный	„ непераходны
139.	„ правильный	„ правільны
140.	„ неправильный	„ няправільны
141.	„ недостаточный	„ недахватны, дэфэктыўны
142.	„ возвратный	„ зваротны
143.	„ невозвратный	„ незваротны
144.	„ безличный	„ безасабовы
145.	Глаголица (азбука)	Глаголіца
146.	Глагольная форма	Дзеясло́ўная форма

147.	Глагольное слово	Дзеяслоўнае слова
148.	Глагольный признак	Дзеяслоўная адзнака
149.	Гласный звук	Галосны гук
150.	„ напряженный или узкий	„ напружаны або вузкі
151.	„ ненапряженный или широкий	„ ненапружаны або шырокі
152.	„ лабиализованный или округленный	„ лябіялізованы або акруглены
153.	„ нелабиализованный или неокругленный	„ нелябіялізованы, або неакруглены
154.	„ чистый	„ чысты
155.	„ носовой (назализированный)	„ насавы (назаляваны)
156.	„ переднего ряда	„ пярэдняга раду
157.	„ среднего „	„ сярэдняга „
158.	„ заднего „	„ задняга „
159.	„ верхнего под‘ема	„ верхняга пад‘ёму
160.	„ среднего „	„ сярэдняга „
161.	„ нижнего „	„ ніжняга „
162.	„ долгий	„ доўгі
163.	„ краткий	„ кароткі
164.	„ иррациональный	„ ірацыянальны
165.	Глухой гласный звук	Глухі галосны гук
166.	„ согласный „	„ зычны „
167.	Говор	Гаворка
168.	„ переходный	„ пераходная
169.	„ смешанный	„ мяшаная
170.	Голос	Голас
171.	Голосовая щель	Галасавая шчыліна
172.	„ связка	Галасавы вяз (мэд. т.)
173.	Голосовой звук	„ звонкі гук
174.	Гортанный „	Гартанны „
175.	Гортань	Гартань
176.	Государственный язык	Дзяржаўная мова
177.	Грамматика	Граматыка
178.	„ историческая	„ гістарычная
179.	„ логическая	„ лёгічная
180.	„ научная	„ навуковая
181.	„ практическая	„ практычная
182.	„ сравнительная	„ параўнальная
183.	„ формальная	„ формальная
184.	„ школьная	„ школьная

185.	Грамматические классы слов	Грамат*ы*чныя кл*я*сы слоў
186.	„ наречия	„ прысл*о*ўі
187.	„ факты	„ ф*а*кты
188.	„ части речи	„ часьц*і*ны мовы
189.	„ ассоциации	„ асоцы*я*цыі
190.	Грамматический разбор	Грамат*ы*чны разб*о*р
191.	„ состав слова	„ склад слова
192.	„ строй языка	„ лад мовы
193.	Грамота	Гр*а*мата
194.	Грамотность	Пісьм*е*ннасьць, гр*а*матнасьць
195.	Грамотный	Пісьм*е*нны, гр*а*матны
196.	Графема	Графэма
197.	Графика	Гр*а*фіка
198.	Графический (образ)	Граф*і*чны (вобраз)
199.	Губной звук	Губн*ы* гук

Д.

200.	Давнопрошедшее время	Пазапр*о*шлы час (лац. plusquamperftectum)
201.	Дательный падеж	Дав*а*льны склон (лац. dativus)
202.	„ самостоятельный	„ незал*е*жны
203.	„ принадлежности	„ прынал*е*жнасьці (лац. possessivus)
204.	„ прииненный	„ прыім*е*нны
205.	„ пользы, вреда	„ кар*ы*сьці, шкоды (лац. commodi, incommodi)
206.	„ цели	„ мэты, цэлі (лац. finalis)
207.	Двоеточие	Двукр*о*п'е
208.	Двойственное число	П*а*рны лік
209.	Двугласный звук (дифтонг)	Двухгал*о*сны гук (дыфтонг)
210.	Двусложный	Двухсклад*о*вы
211.	Двучленный	Двухчл*е*нны
212.	Двуязычие	Дзьвюхм*о*ўнасьць
213.	Деепричастие	Дзеяпрысл*о*ўе
214.	Деепричастный	Дзеяпрысл*о*ўны
215.	Действие	Дз*е*яньне

216.	Действительный залог	Дзейны, або актыўны стан *(ст. тэр.)*
217.	Действительные формы причастий	Дзейныя, або актыўныя формы дзеяпрыметнікаў
218.	Дзеканье	Дзеканьне
219.	Диакритические знаки	Дыякрытычныя знакі
220.	Диалект	Дыялект, гутарка
221.	Диалектология	Дыялектолёгія
222.	Диалектологический	Дыялектолёгічны
223.	Диктовка, диктант	Дыктоўка, дыктант
224.	Диссимиляция	Дысыміляцыя, распадабненьне
225.	Диспалатализация	Дыспаляталізацыя
226.	Дифтонг	Дыфтонг, двухгалосны гук
227.	„ под‘емный (*йо*)	„ пад‘ёмны
228.	„ опускной (*ай*)	„ спускны
229.	Дифтонгическое сочетание	Дыфтонгічнае злучэньне
230.	Длительность звука	Працяжнасьць гука
231.	Длительные согласные звуки	Трывальныя, або павеўныя (сьпіранты) зычныя гукі
232.	Длительный звук	Працяжны гук
233.	Долгий звук	Доўгі гук
234.	Долгота звуков	Даўжыня гукаў
235.	„ длительная	„ бесьперапынная
236.	„ прерывистая	„ перапынная
237.	Дополнение (гр. т.)	Дапаўненьне
238.	„ косвенное	„ няпростае
239.	„ простое	„ несустаўное
240.	Дополнительное предложение	Дапаўняльны сказ
241.	Дополнительный	Дадатковы
242.	Дробное числительное	Дробны лічэбнік
243.	Дуги поднебные	Дугі паднябенныя
244.	Дыхание	Дыханьне
245.	Дыхательное горло	Дыхальнае горла

Е.

246.	Единственное число	Адзіночны лік
247.	Единство языковых законов	Адзінства моўных законаў
248.	Ерь (мягкий знак)	Ер (мяккі знак)
249.	Еровое склонение	Еравае скланеньне
250.	Ер (твердый знак)	Ёр (цьвёрды знак)

Ж.

251. Жаргон	Жаргон	
252. Живой язык	Жывая мова	
253. „ суффикс	Жывы суфікс	
254. Желательное наклонение	Пажадальны лад	
255. Женский род	Жаночы род	
256. Жизнь языка	Жыцьцё мовы	

З.

257. Зависимость	Залежнасьць	
258. Зависимый	Залежны	
259. Заглавие	Загаловак	
260. Заглавная буква	Вялікая літара	
261. Заголовок	Загаловак	
262. Задненебный звук	Задняпаднябенны гук	
263. Заднеязычный „	Задняязычны „	
264. Зазубной „	Зазубны „	
265. Заимствование	Запазычаньне (Н. Т. 2)	
266. Заимствованное слово	Запазычанае слова	
267. Заключительный	Заключны, высноўны	
268. Закрытый слог	Закрыты склад	
269. Закон конца слов	Закон канца слоў	
270. Залог	Стан	
271. „ возвратный	„ зваротны	
272. „ невозвратный	„ незваротны	
273. „ действительный	„ дзейны, або актыўны	
274. „ страдательный	„ залежны, або пасыўны	
275. „ взаимный	„ узаемны	
276. „ средний	„ ніякі	*ст. тэр.*
277. „ общий	„ агульны	
278. Замена звуков	Замена гукаў	
279. Заметка	Заметка, нататка (Н. Т. 2)	
280. Заместитель звука	Замяшчальнік гука	
281. Запятая	Коска	
282. Затворные звуки	Прарыўныя, або выбухныя гукі	
283. Затвор губ	Створ губ (Нс.)	
284. Звательная форма	Клічная форма	
285. Звательный падеж	Клічны склон *(ст. тэр.)*	
286. Звонкий звук	Звонкі гук	
287. Звонкие согласные	Звонкія зычныя	
288. Звук	Гук	

289.	Звук слоговой	Гук складовы
290.	„ неслоговой	„ нескладовы
291.	Звуки речи	Гукі мовы
292.	Звуковой закон	Гукавы закон
293.	„ состав слова	„ склад слова
294.	Звуковые волны	Гукавыя хвалі
295.	Звукоподражание	Гукаперайманьне
296.	Звукоподражательный	Гукапераймальны
297.	Звучание	Гучэньне
298.	Звучность	Гучнасьць
299.	Зев	Зеў
300.	Зияние	Розьзяў
301.	Знак	Знак
302.	„ вопроса	Пытальнік, пытальны знак
303.	„ восклицания	Клічнік, клічны знак
304.	„ переноса	Знак пераносу
305.	„ препинания	„ прыпынку
306.	„ сокращения	„ скарачэньня
307.	„ ударения	„ націску
308.	Знаки препинания	Знакі прыпынку
309.	Знаменательное слово	Называльнае слова
310.	Значение слова	Значэньне слова
311.	„ частей речи	„ часьцін мовы
312.	„ букв	„ літар, букваў
313.	Значимое слово	Называльнае слова
314.	Зрительный образ	Зрокавы вобраз
315.	Зубной звук	Зубны гук
316.	Зубогубные звуки	Зубагубныя гукі

И.

317.	Идеографическое письмо	Ідэяграфічнае пісьмо
318.	Изменение	Зьмена
319.	„ по падежам	„ ў склонах
320.	„ по родам	„ ў родах
321.	„ по лицам	„ ў асобах
322.	„ по числам	„ ў ліках
823.	„ в языке	„ ў мове
324.	„ по ступеням сравнения	Ступеняваньне прыметнікаў
325.	Изменяемый	Зьменны
326.	Изменяемые части речи	Зьменныя часьціны мовы
327.	Изобилующие глаголы	Рознаформныя дзеясловы
328.	Изображение буквы	Напісаньне літары, буквы
329.	Из‘явительное наклонение	Абвесны лад

330. Изучение языка	Дасьледваньне мовы; вывучэньне мовы
331. Иканье	Іканьне
332. Именительный падеж	Назоўны склон (лац. nominativus)
333. Имена	Імёны
334. Именная основа	Іменная аснова
335. Именное склонение	Іменнае скланеньне
336. Императив	Імпэратыў (загадны лад)
337. Императивные частицы	Імпэратыўныя (загадныя) часьцінкі
338. Имперфект	Імпэрфэкт
339. Имя	Імя
340. „ собственное	„ ўласнае
341. „ нарицательное	„ агульнае
342. „ общее	„ агульнае
343. „ предметное	„ прадметнае
344. „ собирательное	„ зборнае
345. „ отвлеченное	„ разумовае
346. „ существительное	Іменьнік
347. „ прилагательное	Прыметнік
348. „ числительное	Лічэбнік
349. Индивидуальный язык	Індывідуальная, асабістая мова
350. Инициалы	Ініцыялы
351. Инославянский	Іншаславянскі
352. Иностранное слово	Чужаземнае слова
353. Иностранный язык	Чужаземная мова
354. Интернациональное слово	Міжнароднае слова
355. Интонация	Інтонацыя, вымова (Н. Т. 2)
356. „ восходящая	„ пад‘ёмная
357. „ нисходящая	„ спускная
358. Инфикс	Інфікс
359. Инфинитив (неопред. форма глагола)	Інфінітыў (неазначальн. форма дзеяслова)
360. Иот (Ёт)	Ёт
361. Иотация	Ётацыя
362. Иотированный	Ётованы
363. Иотированные буквы	Ётованыя буквы, літары
364. Иотировать	Ётаваць
365. Иррациональный звук	Ірацыянальны гук
366. Искажение	Скажэньне (Н. Т. 2)
367. Исключение	Выключэньне
368. Искусственный язык	Штучная мова
369. Историческая грамматика	Гістарычная граматыка
370. История языка	Гісторыя мовы

371.	Исчезновение звуков	Зьніканьне гукаў
372.	„ языков	„ моваў

К.

373.	Кавычки	Лапкі
374.	Картавость	Гаркавасьць
375.	Картавый	Гаркавы
376.	Качественный	Якасны
377.	Качество	Якасьць
378.	Кирилица (азбука)	Кірыліца
379.	Классификация слов	Клясыфікацыя слоў
380.	Клинообразные письмена	Клінопісь
381.	Книжный язык	Кніжная мова
382.	Колебание воздуха	Віханьне паветра (Н. Т. 4)
383.	Количественное отношение звуков	Колькасныя адносіны гукаў
384.	Количественный	Колькасны
385.	Количество	Колькасьць
386.	„ звука	„ гука
387.	Конечный звук	Канцавы гук
388.	Конкретное значение слова	Конкрэтнае значэньне слова
389.	Конкретный	Прадметны (Н. Т. 2), конкрэтны
390.	Консонанс	Консонанс, сугалосьсе (Н. Т. 2)
391.	Контаминация	Контамінацыя, зьмяшаньне
392.	Корень	Корань
393.	Коренное слово	Карэннае слова
394.	Коренной звук	Карэнны гук
395.	Корневые языки	Каранёвыя мовы
396.	Косвенный падеж	Залежны склон
397.	„ вопрос	Залежнае пытаньне
398.	Косвеная рэчь	Залежная мова
399.	Красная строка	Новы радок
400.	Краткие звуки	Кароткія гукі
401.	Краткость	Кароткасьць
402.	Курсив	Курсыў
403.	Курсивный шрифт	Курсыўны шрыфт

Л.

404.	Лабиализация, или округление	Лябіялізацыя, або акругленьне
405.	Лабиализованные, или округленные звуки	Лябіялізованыя, або акругленыя гукі
406.	Лабиальный звук	Лябіяльны гук

407.	Латинская азбука	Лац*і*нка
408.	Латынь	Лат*ы*нь
409.	Ласкательное имя, слово	Ласк*а*льнае *і*мя, сл*о*ва
410.	Лексема	Лексэма
411.	Лексика	Л*е*ксыка
412.	Лексикографический	Лексыкагр*а*фічны, словап*і*сны (Н. Т. 4)
413.	Лексикография	Лексыкагр*а*фія, сл*о*вапіс (Н. Т. 4)
414.	Лексиколог	Лексыкал*ё*г, словазн*а*вец
415.	Лексикология	Лексыкалёгія, словазнаўства (Н. Т. 4).
416.	Лексикон	Лексык*о*н, сл*о*ўнік (Н. Т. 4)
417.	Лексический	Лекс*ы*чны, сл*о*ўны
418.	Лингвист	Лінгв*і*сты, мовазн*а*вец
419.	Лингвистика	Лінгв*і*стыка, мовазн*а*ўства
420.	Лингвистический	Лінгвіст*ы*чны, мовазн*а*ўчы (Н. Т. 4).
421.	Литера	Л*і*тара
422.	Литерализм	Літарал*і*зм
423.	Литеральный	Літар*а*льны, букв*а*льны
424.	Литературный язык	Літарат*у*рная м*о*ва
425.	Лицо	Ас*о*ба (лац. persona)
426.	„ первое, второе, третье	„ п*е*ршая, друг*а*я, трэцяя
427.	Личное местоимение	Асаб*о*вы займ*е*ньнік
428.	„ окончание	„ канч*а*так
429.	„ предложение	„ сказ
430.	Личны	Асаб*о*вы
431.	„ глагол	„ дзеясл*о*ў
432.	Логика	Л*ё*гіка
433.	Логический	Лёг*і*чны
434.	Логическое подлежащее	Лёг*і*чны дз*е*йнік
435.	„ сказуемое	„ вык*а*зьнік
436.	„ ударение	„ націск
437.	Ложная этимология (см. Народная этимология)	Памылк*о*вая этымол*ё*г*і*я
438.	Ложность	Памылк*о*васьць
439.	Ложный именительный	Несапр*а*ўдны наз*о*ўны склон
440.	Локализация	Лёкаліз*а*цыя
441.	Локальный знак	Лёк*а*льны, мясц*о*вы (Н.Т.2) знак

М.

442.	Материальное значение слова	Матар‘*я*льнае значэньне сл*о*ва

443. Мгновенные звуки	Імгненныя (выбуханыя) гукі
444. Мгновенный	Імгненны
445. Междометие	Выклічнік
446. „ первообразное	„ першатворны
447. „ звукоподражательное	„ гукаперайма́льны
448. Межзубной звук	Паміжзубны гук
449. Мена звуков	Падмена гукаў
450. Мертвый язык	Адмерлая мова
451. „ суффикс	Адмерлы суфікс
452. Местоимение	Займеньнік
453. „ личное	„ асабовы
454. „ возвратное	„ зваротны
455. „ притяжательное	„ прыналежны
456. „ вопросительное	„ пытальны
457. „ относительное	„ адносны
458. „ указательное	„ паказальны
459. „ определительное	„ азначальны
460. „ неопределенное	„ неазначальны
461. „ отрицательное	„ адмоўны
462. Местный падеж	Месны склон
463. „ язык	Мясцовая мова
464. Местоименные слова	Займенныя словы
465. Метатеза звуков	Мэтатэза, перастаноўка гукаў
466. Мимика	Міміка, мігі
467. Мимический	Мімічны, мігоўны (Н. Т. 2)
468. Мнимое исключение	Зданьнёвая, несапраўднае выключэньне
469. Мнимый	Зданьнёвы (Н. Т. 2)
470. Многократный вид	Шматразовае трываньне
471. Многосложное слово	Шматскладовае слова
472 Многоточие	Шматкроп'е, кропкі
473. Многочленный	Шматчленны, многачленны
474. Множественное число	Множны лік
475. Морфология	Морфолёгія
476. Морфологический	Морфолёгічны
477. Морфологическая классификация языков	Морфолёгічная клясыфікацыя моваў
478. Морфологическая принадлежность	Морфолёгічная прыналежнасьць
479. Музыкальное ударение	Музыкальны націск
480. Мужеский род	Мужчынскі род
481. Мыслить	Мысьліць, думаць (Н. Т. 2)
482. Мысль	Мысьль, думка (Н. Т. 2)

483.	Мыслительный процес	Мысьлёвы процэс (Н. Т. 2)
484.	Мышление	Мысьленьне (Н. Т. 2)
485.	Мягкий звук (палатализированный)	Мяккі гук (паляталізованы)
486.	„ знак	„ знак, ер
487.	Мягкость	Мяккасьць

Н.

488.	Наблюдение грамматическое	Назіраньне граматычнае
489.	Надгортанник	Надгартаньнік
490.	Надстрочный знак	Надрадковы знак
491.	Назализация	Назалізацыя
492.	Название	Назва (Н. Т. 4), названьне
493.	Называть	Называць
494.	Называное слово	Называльнае слова
495.	Наизусть	Напамяць
496.	Наклонение	Лад (лац. modus)
497.	„ из'явительное	„ абвесны
498.	„ повелительное	„ загадны
499.	„ желательное	„ пажадальны
500.	„ сослагательное	„ сувязны
501.	„ достигательное	„ дасягальны *(ст. тэр.)*
502.	„ условное	„ умоўны
503.	„ неопределенное	Неазначальная форма, або інфінітыў
504.	Намеренное выражение	Наўмыснае выражэньне
505.	Направление	Кірунак
506.	Например	Напрыклад
507.	Напряжение	Напружэньне
508.	Напряженные звуки	Напружаныя гукі
509.	„ „ закрытые или узкие	„ „ закрытыя, або вузкія
510.	Наречие *(гр. тэр.)*	Прыслоўе
511.	„ грамматическое	„ граматычнае
512.	„ неграмматическое	„ неграматычнае
513.	„ времени	„ часоўнае
514.	„ места	„ меснае
515.	„ прычины	„ прычыннае

516.	Наречие образа действия	Прыслоўе спосабу дзеяньня
517.	„ сравнительное	„ параўнальнае
518.	Наречие (диалект)	Гутарка, дыялект
519.	Наречия языка	Гутаркі, дыялекты мовы
520.	Нарицательное имя	Агульнае імя
521.	Нарицательные имена	Агульныя імёны
522.	Народная этимология	Народная этымолёгія
523.	Народный язык	Народная мова
524.	Настоящее время	Цяперашні час
525.	Натуральный	Прыродны, натуральны (Н.Т. 2)
526.	Научная грамматика	Навуковая граматыка
527.	Начальная „	Пачатковая „
528.	„ буква	„ літара, буква
529.	Начальный звук	Пачатковы гук
530.	Начертание (буквы)	Напісаньне
531.	Начинательный	Пачынальны
532.	Неглагольное прилагательное	Недзеяслоўны прыметнік
533.	„ наречие	Недзеяслоўнае прыслоўе
534.	Неграмматические категории	Неграматычныя катэгорыі
535.	Неграмматическое наречие	Неграматычнае прыслоўе
536.	Недостаточное слово	Недахватнае (дэфэктыўнае) слова
537.	Недостаточный глагол	Недахватны „ дзеяслоў
538.	Независимое слово	Незалежнае слова
539.	Независимый член предложения	Незалежны член сказу
540.	Неизменяемый	Нязьменны
541.	Неизменяемые слова	Нязьменныя словы
542.	Ненапряженные звуки	Ненапружаныя гукі
543.	Неодушевленный предмет	Няжывы прадмет
544.	Неопределенная форма глагола (инфинитив)	Неазначальная форма (інфінітыў)
545.	Неопределенное местоимение	Неазначальны займеньнік
546.	Неопределенное наклонение	Неазначальная форма (інфінітыў)
547.	Неопределенный член	Неазначальны член
548.	Неопределенно-кратные глаголы	Неазначальна-разовыя дзеясловы
549.	„ личное предложение	„ асобовы сказ.
550.	Непереходный	Непераходны

551.	Непереходный глагол	Непераходны дзяеслоў
552.	Непереходящее действие	Непераходнае дзеяньне
553.	Неполное предложение	Няпоўны сказ
554.	Непосредственное управление	Беспасрэднае кіраваньне
555.	Непростое слово	Няпростае слова
556.	Непроизводная основа	Нявытворная аснова
557.	Непроизвольное движение	Неадвольны рух
558.	Нераспространенное предложение	Непашыраны сказ
559.	Нераспространенный	Непашыраны
560.	Нерасчлененная мысль	Непачленаваная мысль, думка
561.	Несклоняемое слово	Нескланяльнае слова
662.	Неслоговой звук	Нескладовы гук
563.	Несовершенный вид	Незакончанае трываньне
564.	Несогласованное слово	Недапасованае слова
565.	Несоразмерность	Несуразьмернасьць
566.	Несоразмерный	Несуразьмерны
567.	Нефонетическое изменение	Нефонэтычная зьмена
568.	Неударяемый звук, слог	Ненаціскны гук, склад
569.	Нечленные прилагательные	Нячленныя (кароткія) прыметнікі
570.	Неявственный звук	Нявыразны гук
571.	Нёбная занавеска	Паднябенная заслона
572.	Нёбнозубные согласные звуки	Паднябенна-зубныя зычныя гукі
573.	Нёбный звук	Паднябенны гук
574.	Нёбо	Паднябеньне
575.	„ твердое, неподвижное	„ цвёрдае, нярухомае
576	„ мягкое, подвижное	„ мяккае, рухомае
577.	Новообразование по аналогии	Наваўтварэньне па аналёгіі
578.	Новообразования в языке	Наваўтварэньні ў мове
579.	Нормальный звук	Нормальны гук
580.	Норматическая грамматика	Норматыўная граматыка
581.	Носитель языка	Моўны суб'ект
582.	Носовой звук	Насавы гук
583.	Нулевое окончание	Нулявы канчатак
584.	Нюансы (звуковые)	Нюансы (гукавыя), адценьні

О.

585.	Об'ект	Об'ект
586.	Об'ективный	Об'ектыўны
587.	Обзор звуков	Агляд гукаў
588.	Областное слово	Провінцыялізм
589.	Обобщение	Абагульненьне
590.	Обобщенно-личное предложение	Абагульнена-асабовы сказ
591.	Обозначение	Абазначэньне
592.	Обозрение	Агляд
593.	Обособленные члены предложения	Адасобленыя члены сказу
594.	Обособленный	Адасоблены
595.	Об'единение языков	Аб'яднаньне моваў
596.	Образец	Узор
597.	„ склонения	„ скланеньня
598.	Образный	Вобразны (Н. Т. 2)
599.	Образование звуков	Вытварэньне гукаў
600.	„ слов	Утварэньне слоў
601.	Образцовый	Узорны
602.	Обращение	Зваротак, або клічнае слова
603.	Обстоятельственное слово	Акалічнасьцёвае слова
604.	Обстоятельство места, времени, образа действия, цели, причины и т. д.	Акалічнасьць месца, часу, спосабу, цэлі або мэты, прычыны і г. д.
605.	Обусловленный	Абумоўлены (Н. Т. 2)
606.	Общее название	Агульны назоў, -ая назва
607.	Общеславянский	Агульнаславянскі
608.	Общеупотребительное слово	Агульнаўжываная слова (Н. Т. 2)
609.	Общий	Агульны
610.	„ язык	Агульная мова
611.	Об'яснение	Аб'ясьненьне
612.	Об'яснительный	Аб'ясьняльны
613.	Оглавление	Зьмест
614.	Огласовка	Агаласоўка
615.	Оговорка	Агаворка, моўная памылка
616.	Ограничение	Агранічэньне, абмежаваньне
617.	Однозвучность	Аднагучнасьць (Н. Т. 2)
618.	Однозвучный	Аднагучны (Н. Т. 2)
619.	Однократный	Аднаразовы
620.	Однообразие	Аднастайнасьць (Н. Т. 2)
621.	Однообразный	Аднастайны (Н. Т. 2)
622.	Однородный	Аднародны
623.	Односложный	Аднаскладовы

624. Одушевленный предмет	Жывы прадмет
625. Ожидаемый звук	Спадзяваны гук
626. Оканье	Оканьне
627. Окончание (грам.)	Канчатак
628. „ краткое	„ кароткі
629. „ личное	„ асабовы
630. „ мягкое	„ мяккі
631. „ падежное	„ склонавы
632. „ полное	„ поўны
633. „ родовое	„ радавы
634. „ твердое	„ цьвёрды
635. Окрашенный звук	Слаба асымілёваны, або ахварбованы гук
636. Округленные (лабиализ.) звуки	Акругленыя гукі
637. Омоним	Гомонім, аднагучнік
638. Онемение глухих звуков	Зьняменьне глухіх гукаў
639. Опечатка	Друкарская памылка
640. Описание	Апісаньне
641. Описательная речь, фраза	Апісальная мова, сказ
642. Описательный	Апісальны (Н. Т. 2)
643. Описка	Апіска (Н. Т. 2)
644. Определение	Азначэньне
645. Определенный	Азначаны (Н. Т. 2)
646. „ член	„ член
647. Определительное предложение	Азначальны сказ
648. Определительный	Азначальны
649. Определяемое слово	Азначанае слова (Н. Т. 2)
650. Определяющее „	Азначальнае „ (Н. Т. 2)
651. Органический	Арганічны
652. Органы речи	Органы мовы
653. Орфография	Правапіс, ортографія
654. „ историческая	„ гістарычны
655. „ фонетическая	„ фонэтычны
656. „ этимологическая	„ этымолёгічны
657. „ смешанная	„ мяшаны
658. Орфоэпия	Ортоэпія, праваслоў
659. Ослабление звука	Аслабленьне гука
660. Основа (слова)	Аснова (слова)
661. „ первообразная	„ першатворная
662. „ производная	„ вытворная, прырастковая
663. Основообразование	Асноваўтварэньне
664. Особенности (языка и др.)	Асаблівасьці (мовы і інш.)

665.	Особенный	Асаблівы
666.	Отвердение вторичное	Паўторнае зацьвярдзеньне
667.	„ звука	Зацьвярдзеньне гука
668.	Отвлечение	Абстракцыя, адцягненьне
669.	Отвлеченность	Абстрактнасьць, адцягненасьць
670.	Отвлеченный	Абстрактны, адцягнены
671.	Отглагольное слово	Аддзеяслоўнае слова
672.	„ прилагательное	Дзеяпрыметнік
673.	Отдельное слово	Асобнае слова
674.	Открытые гласные звуки (широкие)	Адкрытыя галосныя гукі
675.	Открытый слог	Адкрыты склад
676.	Отличия звуков	Адзнакі гукаў (Н. Т. 2)
677.	Отличительный признак	Адзначальная прымета
678.	Относительное местоимение	Адносны займеньнік
679.	„ подчинение	Адноснае падпарадкаваньне
680.	„ наречие	„ прыслоўе
681.	„ слово	„ слова
682.	„ прилагательное	Адносны прыметнік
683.	Отношение	Адносіны
684.	„ между предложениями	„ паміж сказамі
685.	Отпадение звука	Адпадзеньне гука
686.	Отпечаток	Адбітак (Н. Т. 2)
687.	Отражение	Адбіцьце
688.	Отрывистая речь	Адрывістая мова
689.	Отрывок	Адрывак
690.	Отрывочный	Адрывачны
691.	Отрицание	Адмоўе
692.	Отрицательность	Адмоўнасьць
693.	Отрицательная частица	Адмоўны дапаможнік
694.	Отрицательное предложение	Адмоўны сказ
695.	„ местоимение	„ займеньнік
696.	Отрицательный	Адмоўны
697.	Отсутствие смягчения	Адсутнасьць зьмякчэньня
698.	Оттенок звука	Адценьне гука
699.	Отчетливость	Выразнасьць
700.	Отчетливый	Выразны
701.	Отыменные слова	Адыменныя словы
702.	Очевидный	Відочны, відавочны (Н. Т. 4)

703.	Очерк	Нарыс
704.	Очертание	Вобрыс, абрыс (Н. Т. 2)
705.	Ошибка	Абмылка, памылка (Н. Т. 4)
706.	Ошибочность	Памылковасьць (Н. Т. 4)
707.	Ошибочный	Помылковы

П.

708.	Падеж	Склон (лац. Casus)
709.	„ именительный	„ назоўны
710.	„ родительный	„ родны
711.	„ отложительный	„ адкладальны
712.	„ винительный	„ вінавальны
713.	„ дательный	„ давальны
714.	„ творительный	„ творны
715.	„ орудный, инструментальный	„ прыладны
716.	„ предложный, местный	„ месны
717.	„ звательный	„ клічны
718.	Падежное окончание	Склонавы канчатак
719.	Падежные изменения	Склоновыя зьмены
720.	Палатализация (смягчение)	Паляталізацыя (зьмякчэньне)
721.	Палатализированные согласные	Паляталізованыя зычныя
722.	Палатальные звуки	Палятальныя гукі
723.	Палеография	Палеографія
724.	Палеографический	Палеографічны
725.	Параграф	Параграф
726.	Паратаксис (сочинение)	Паратаксіс (супастаўленьне)
727.	Пассивное прилагательное	Пасыўны (залежны) прыметнік
728.	Пауза	Паўза, перапынак
729.	Первичный	Первястковы (Н. Т. 2) пярвесны
730.	Первое спряжение	Першае спражэньне
731.	Первоначальный	Першапачатковы (Н. Т. 2)
732.	Первообразные слова	Першатворныя словы
733.	Перевод	Пераклад
734.	Переводный	Перакладны
735.	Передние звуки	Пярэднія гукі
736.	Передне-язычные звуки	Пярэдня-язычныя гукі
737.	Переложение	Переказ
738.	Перенос слова	Перанос слова
739.	Переносное значение	Пераноснае значэньне
740.	Пересказ	Пераказ
741.	Перестановка слогов	Перастаноўка складоў

742.	Переходное смягчение	Пераходнае зьмякчэньне
743.	Переходные глаголы	Пераходныя дзеясловы
744.	„ говоры	„ гаворкі
745.	Период	Пэрыёд, кругасказ
746.	Перфект	Пэрфэкт (лац. perfectum)
747.	Печатание	Друкаваньне
748.	Печатный шрифт	Друкарскі шрыфт
749.	Письмена	Пісьмёны
750.	Письменность	Пісьменства
751.	Письменный	Пісьменны
752.	Плавный звук	Плаўны гук
753.	Плавные согласные	Плаўныя зычныя
754.	Повелительное наклонение	Загадны лад (лат.)
755.	Повествовательное предложение	Апавядальны сказ
756.	Повторение основ	Паўтарэньне (Н. Т. 2) асноў
757.	Повторительный	Паўторны
758.	Повышение	Падвышэньне
759.	Поговорка	Прымоўка, прыказка
760.	Погрешность	Хібнасьць
761.	Подзаголовок	Падзагаловак
762.	Подлежащее	Дзейнік (лац. subjectum)
763.	Поднаречие	Падгутарка
764.	Поднятие языка	Падняцьце языка
765.	Подобие	Падобнасьць
766.	Подражание	Перайманьне
767.	Подражательность	Пераймальнасьць
768.	Подражательный	Пераймальны
769.	Подражать	Пераймаць
770.	Подстрочный	Падрадковы (Н. Т. 2)
771.	Подчинение предложений	Падпарадкаваньне сказаў
772.	Подчиненное предложение	Падпарадкаваны, залежны сказ
773.	Подчинять (ся)	Падпарадкоўваць (ца)
774.	Познавательная способность	Пазнавальная здольнасьць
775.	Полисинтетические языки	Полісынтэтычныя мовы
776.	Полногласие	Поўнагалосьсе
777.	„ глухое	„ глухое, або несапраўднае
778.	„ чистое	„ чыстае, або сапраўднае
779.	Полное уподобление	Поўнае прыпадабненьне
780.	„ предложение	Поўны сказ
781.	Положительная степень	Звычайная ступень
782.	Положительное суждение	Дадатнае суджэньне

783.	Полонизм	Полёнізм
784.	Полость носа, рта	Поласьць носа, рота
785.	Полугласный звук	Напаўгалосны гук
786.	Полуглухой „	Напаўглухі
787.	Полуглухость	Напаўглухасьць
788.	Полуустав старший	Паўустаў старэйшы
789.	„ младший	„ малодшы
790.	Порядковое числительное	Парадкавы лічэбнік
791.	Порядок слов	Парадак слоў
792.	Последовательность	Пасьлядоўнасьць
793.	Последовательный	Пасьлядоўны
794.	Последующий звук	Наступны гук
795.	Послесловие	Пасьляслоўе (Н. Т. 2)
796.	Пословица	Прыказка
797.	Постановка	Пастаноўка
798.	Постепенно	Ступянёва (Н. Т. 2.)
799.	Построение фразы	Пабудова, конструкцыя фразы
800.	„ предложения	„ сказу
801.	Построенный	Збудованы, пабудованы
802.	Появление звука	Зьяўленьне гука
803.	Правило	Правіла
804.	Правильность	Правільнасьць
805.	Правильный	Правільны
806.	Правописание	Правапіс
807.	Практическая граматика	Практычная граматыка
808.	Праязык	Першамова
809.	Превосходная степень	Найвышэйшая ступень
810.	Предварительное замечание	Папярэдняя ўвага
811.	Предикат	Прэдыкат, выказьнік
812.	Предикативный	Прэдыкатыўны, выказальны
813.	Предикативное согласование прилагательных	Прэдыкатыўнае, выказальнае дапасаваньне прыметнікаў
814.	Предикативное употребление существительных	Прэдыкатыўнае, выказальнае ўжываньне назоўнікаў
815.	Предисловие	Прадмова
816.	Предлог	Прыназоўнік
817.	Предложение	Сказ
818.	„ грамматическое	„ граматычны
819.	„ неграмматическое	„ неграматычны
820.	„ полное	„ поўны
821.	„ неполное	„ няпоўны
822.	Предложный падеж	Месны склон
823.	Предмет	Прадмет

824. Предмет чувственный	Прадмет пачуцьцёвы (Н. Т. 4)
825. „ умственный	„ разумовы
826. „ одушевленный	„ жывы
827. „ неодушевленный	„ няжывы
828. Предполагаемый звук	Прыпушчальны гук
829. Предположение	Прыпушчэньне
830. Предпоследний слог	Прадапошні склад
831. Представка (приставка)	Прыстаўка
832. Предыдущее слово	Папярэдняе слова
833. Предыдущий звук	Папярэдні гук
834. „ слог	„ склад
835. Преждебудущее время	Прадбудучы час
836. Представление слова	Прадстаўленьне слова
837. Предшествующий звук	Папярэдні гук
838. Прекращение экспирации, выдыхания	Спыненьне эксьпірацыі, выдыху
839. Преобладание (голаса, шума)	Перавага (Н. Т. 2) голасу, шуму
840. Преобладать	Пераважаць
841. Преобладающий	Пераважны (Н. Т. 2)
842. Преобразование	Ператварэньне (Н. Т. 2)
843. Префикс	Прэфікс, прадстаўка
844. Придаточное предложение	Даданы сказ
845. Придувные согласные	Павеўныя зычныя, або трывальныя
846. Придыхание	Прыдыханьне
847. Придыхательный	Прыдыхальны
848. Призвук	Прыгук
849. Признак	Прымета, азнака
850. Прикладной	Практычны, прыкладальны
851. Прилагательное	Прыметнік
852. „ именное	„ іменны
853. „ счетное	„ лічэбны
854. „ местоименное	„ займенны
855. „ качественное	„ якасны
856. „ относительное	„ адносны
857. „ притяжательное	„ прыналежны
858. Приложение (*гр. тэр.*)	Прыдатак
859. Пример	Прыклад
860. Примета	Прымета
861. Примечание	Увага
862. Примыкание	Прымыканьне, прыляганьне
863. Принадлежность	Прыналежнасьць

864.	Принцип	Прынцып
865.	„ исторический	„ гістарычны
866.	„ фонетический	„ фонэтычны
867.	„ этимологический	„ этымолёгічны
868.	Приписка	Прыпіска (Н. Т. 2)
869.	Приставка (представка)	Прыстаўка
870.	Приставочный	Прыстаўны (Н. Т. 2.)
871.	Приступ звуковой	Прыступ гукавы
872.	Присущий	Пласьцівы (Н. Т. 2.)
873.	Притяжательный	Прыналежны
874.	Причастие	Дзеяпрыметнік
875.	Причина	Прычына
876.	Причинное отношение	Прычынныя суадносіны
877.	Причинность	Прычыннасьць (Н. Т. 4)
878.	Причинный период	Прычынны пэрыёд, кругасказ
879.	Проверка	Паверка (Н. Т. 4)
880.	Провинциализм	Провінцыялізм
881.	Прогрессивная ассимиляция	Прогрэсыўная асыміляцыя, паступовае прыпадабненьне
882.	Продолжительность звука	Працягласьць гука (Н. Т. 4.)
883.	Производная основа	Вытворная, вывадная аснова
884.	Производство слоў	Вытварэньне слоў
885.	Произвольный	Адвольны (Н. Т. 2, 4)
886.	Произвольное предположение	Адвольнае прыпушчэньне
887.	Произношение	Вымаўленьне, вымова (Н. Т. 4)
888.	Происхождение языка	Пахаджэньне мовы
889.	Промежуточный звук	Прамежны гук
890.	Пропуск буквы, звука	Пропуск літары, гука
891.	Простое слово	Простае слова
892.	„ предложение	Просты сказ
893.	„ нераспространенное предложение	„ непашыраны сказ
894.	„ распространенное предложение	„ пашыраны „
895.	Простые согласные звуки	Простыя зычныя гукі
896.	Противительный	Супраціўны
897.	Противоречивый	Супярэчны
898.	Противоречие	Супярэчнасьць
899.	Проточные согласные	Павеўныя (фрыкатыўныя) зычныя
900.	Прошедшее время	Прошлы час
901.	Прояснение мнимое	Праясьненьне зданьнёвае
902.	Прямая речь	Простая мова
903.	Прямое дополнение	Простае дапаўненьне
904.	„ значение	Уласнае значэньне

905.	Прямой вопрос	Простае пытаньне
906.	Психологчиеское суждение	Псыхолёгічнае суджэньне (Н. Т. 4)
907.	„ сказуемое	Псыхолёгічны выказьнік
908.	„ подлежащее	„ дзейнік
909.	Пунктация	Пунктацыя, пастаноўка знакаў прыпынку

Р.

910.	Равносильное предложение	Роўназначны сказ
911.	Равносильный звук	„ гук
912.	Разбор (грам.)	Разбор
913.	Разговор	Размова, гутарка (Н. Т. 2)
914.	Разговорный язык	Размоўная гутарка
915.	Раздел	Разьдзел.
916.	Разделение слов, звуков	Падзел слоў, гукаў
917.	Разделительный знак	Падзельны знак
918.	Раз‘единительный знак	Разлучальны знак
919.	Различие гласных и согласных	Рознасьць (Н. Т. 2) галосных і зычных
920.	Различие окончаний	Рознасьць канчаткаў
921.	„ звуков	„ гукаў
922.	Разложение слов	Расклад слоў
923.	Размещение звуков	Разьмяшчэньне гукаў
924.	Размыкание затвора (орг. речи)	Размыканьне створу
925.	Разновидность	Адмена (Н. Т. 2)
926.	Разновидный	Адменны (Н. Т. 2)
927.	Разнообразие	Рознастайнасьць (Н. Т. 2)
928.	Разнообразный	Рознастайны
929.	Разносклоняемое сущест.	Рознаскланяльны іменьнік *(ст. тэр.)*
930.	„ прилагательное	„ прыметнік *(ст. тэр.)*
931.	Разноспрягаемый глагол	Рознаспрагальны дзеяслоў
932.	Разряды слов	Катэгорыі слоў
933.	Распадение языков	Распад моваў
934.	Расподобление согласных	Распадабненьне зычных
935.	Распространенное предложение	Разьвіты, або пашыраны сказ
936.	Раствор рта	Розьзяў роту

937.	Расширение значений	Расшырэньне значэньняў
938.	Расширение звука	„ гука
939.	Расчленить	Пачленаваць
940.	Расчлененный	Пачлянованы
941.	Реальное значение	Рэальнае значэньне
942.	Регрессивная ассимиляция	Рэгрэсыўная асыміляцыя
943.	Редукция	Рэдукцыя
944.	„ по количеству	„ ў колькасьці
945.	„ по сонорности	„ ў сонорнасьці
946.	„ по качеству	„ ў якасьці
947.	Редуцированный звук	Рэдукаваны гук
948.	Речевой такт	Моўны такт
949.	Речение	Выслоўе
950.	Речь	Мова
951.	„ косвенная	„ залежная
952.	„ прямая	„ простая
953.	Ритм	Рытм
954.	Род	Род
955.	„ существительных	„ іменьнікаў
956.	„ прилагательных	„ прыметнікаў
957.	Родительный падеж	Родны склон (лац. Genetivus)
958.	Родительный подлежащего	Родны суб'ектыўны (лац. genetivus subiektivus)
959.	„ дополнения или предметный	„ об'ектыўны (лац. genetivus obiektivus)
960.	„ принадлежности	„ прыналежнасьці (лац. genetivus possessivus)
961.	„ предикативный	„ прэдыкатыўны
962.	„ количества	„ колькасьці (лац. genetivus quantitatis)
963.	„ разделительный	„ падзелу (лац. gen. partitivus)
964.	„ качества	„ якасьці (лац. gen. qualitatis)
965.	„ цены	„ цаны (лац. gen. pretii)
966.	Родовой член	Радавы член
967.	Родовые изменения	Радавыя зьмены
968.	Родственные языки	Родныя мовы
969.	Родство языков	Сваяцтва моваў
970.	„ звуков	„ гукаў
971.	Рубрика	Рубрыка
972.	Рукопись	Рукапіс
973.	Рунические надписи	Рунічныя надпісы
974.	Руны	Руны

975.	Руссицизм	Расіізм
976.	Русский язык	Расійская мова

С.

977.	Самостоятельное предложение	Самастойны сказ
978.	„ слово	Самастойнае слова
979.	Сближение звуков	Зьліжэньне гукаў
980.	„ органов речи	„ моўных органаў
981.	Свистящий звук	Сычачы гук
982.	Свод правил	Збор, раестр правіл
983.	Свойство	Уласьцівасьць
984.	„ падежа	„ склона
985.	„ предлога	„ прыназоўніка
986.	Связка	Зьвязак
987.	Связь	Сувязь
988.	Сжатость	Сьціслаcьць; сьціснутасьць
989.	Сжатый	Сьціслы (Н. Т. 2); сьціснуты
990.	Семантика	Сэмантыка
991.	Семасиология	Сэмасыялёгія
992.	Семья языков	Сям'я моваў
993.	Сила звука	Сіла гука
994.	„ выдыхания	„ выдыханьня (эсьпірацыі)
995.	Сильное ударение	Моцны націск
996.	Синоним	Сынонім, блізказначнік (Н. Т. 2)
997.	Синонимический	Сынонімічны, блізказначны (Н. Т. 2)
998.	Синтагма	Сынтагма
999.	Синтаксис	Сынтакс
1000.	Синтаксический	Сынтактычны
1001.	„ разбор	„ разбор
1002.	Синтаксическая форма	Сынтактычная форма
1003.	Синтаксическое целое	Сынтактычнае цэлае
1004.	Синтетические языки	Сынтэтычныя мовы
1005.	Сказ	Фраза
1006.	Сказуемое	Выказьнік
1007.	„ простое	„ просты
1008.	„ составное	„ сустаўны
1009.	„ двойное	„ падвойны
1010.	Сказуемость	Выказальнасьць
1011.	Склад речи	Уклад мовы
1012.	Склонение	Скланеньне
1013.	„ мужское	„ мужчынскае
1014.	„ женское	„ жаночае
1015.	„ среднее	„ ніякае

1016.	Склонение именное	Скланеньне іменнае
1017.	„ местоименное	„ займеннае
1018.	„ сложное	„ складанае
1019.	Склоняемое слово	Скланяльнае слова
1020.	Склонять (ся)	Скланяць (ца)
1021.	Скобки	Дужкі
1022.	Скоропись	Скорапіс
1023.	Слитное предложение	Зьліты сказ
1024.	Слитные звуки	Зьлітыя гукі
1025.	Слияние предложений	Зьліцьцё сказаў
1026.	Словарь	Слоўнік
1027.	Словесный	Слоўны
1028.	Слово	Слова
1029.	Словоизменение	Словазьмена
1030.	Словообразование	Словаўтварэньне
1031.	Словосочетание	Словазлучэньне
1032.	Слог	Склад (лац. syllaba)
1033.	„ открытый	„ адкрыты
1034.	„ закрытый	„ закрыты
1035.	Слоговое свойство	Складовая ўласьцівасьць, складовасьць
1036.	Слоговой звук	Складовы гук
1037.	Слогообразующий звук	Складавытворны гук
1038.	Слогораздел	Складаразьдзел
1039.	Сложно-подчиненное предложение	Складана-залежны сказ
1040.	Сложно-сочиненное предложение	Складана-злучаны сказ
1041.	Сложное слово	Складанае слова
1042.	Сложное предложение	Складаны сказ
1043.	„ представление	Складанае прадстаўленьне
1044.	Сложный звук	Складаны гук
1045.	Служебное слово	Дапаможнае слова
1046.	Слух	Слух
1047.	Слуховое представление	Слухавое прадстаўленьне (Н. Т. 4)
1048.	Смежность	Сумежнасьць
1049.	Смешанное спряжение	Мяшанае спражэньне
1050.	„ склонение	„ скланеньне
1051.	Смешанные говоры	Мяшаныя гаворкі
1052.	Смешение (звуков)	Пераблутваньне
1053.	Смыкание органов речи	Змыканьне моўных органаў
1054.	Смысл слова	Сэнс слова
1055.	Смычные согласные	Змычныя зычныя
1056.	Смягчение (звука)	Зьмякчэньне

1057.	Собирательное существительное	Зборны назоўнік
1058.	Собственное имя	Уласнае імя
1059.	Совершенный вид	Закончанае трываньне
1060.	Совпадение (падежей)	Супадзеньне, зьбежнасьць (Н. Т. 2)
1061.	Современный язык	Сучасная, цяперашняя мова
1062.	Современная форма	„ „ форма
1063.	Согласный звук	Зычны гук
1064.	„ шумный	„ шумны
1065.	„ сонорный	„ сонорны
1066.	„ глухой	„ глухі
1067.	„ звонкий	„ звонкі
1068.	„ взрывной	„ выбухны, прарыўны
1069.	„ фрикативный	„ трывальны, павеўны
1070.	„ затворный	„ створны, выбухны, прарыўны
1071.	„ смычной	„ змычны, выбухны, прарыўны
1072.	„ щелинный	„ трывальны, павеўны, шчылінны
1073.	„ проточный	„ трывальны, павеўны
1074.	„ спирант	„ трывальны, павеўны, сьпірант
1075.	„ придувной	„ трывальны, павеўны сьпірант
1076.	„ длительный	„ трывальны, павеўны
1077.	„ мгновенный	„ выбухны, мамантальны
1078.	„ губной	„ губны
1079.	„ гортанный	„ гартанны
1080.	„ зубной	„ зубны
1081.	„ альвеолярный	„ альвэолярны
1082.	„ задненебный	„ задняпаднябенны
1083.	„ велярный	„ вэлярны
1084.	„ средненебный	„ сярэдняпаднябенны
1085.	„ передненебный	„ пярэдняпаднябенны
1086.	„ какуминальный или церебральный	„ верхавінны
1087.	„ плавный	„ плаўны
1088.	„ носовой	„ насавы
1089.	„ твердый	„ цьвёрды
1090.	„ мягкий	„ мяккі
1091.	„ отвердевший	„ зацьвярдзелы
1092.	„ смягченный	„ зьмякчаны

1093.	Согласный верхнезубной	Зычны верхнязубны
1094.	„ межзубной	„ паміжзубны
1095.	„ зазубной	„ зазубны
1096.	„ свистящий	„ сычачы
1097.	„ шипящий	„ шыпячы
1098.	„ губно-губной (билабиальный)	„ губна-губны (білябіяльны)
1099.	„ зубно-губной	„ зубна-губны
1100.	„ веляризованный	„ вэлярызованы
1101.	„ невеляризованный	„ невэлярызованы
1102.	„ палатализованный	„ паляталізованы
1103.	„ лабиализованный	„ лябіялізованы
1104.	„ слитный	„ зьліты
1105.	Согласование	Дапасаваньне
1106.	„ по смыслу	„ неграматычнае, сэнсавае
1107.	„ слов	„ слоў
1108.	Согласованное слово	Дапасованае слова
1109.	Согласовать (ся)	Дапасаваць (ца)
1110.	Согласовывать (ся)	Дапасоўваць (ца)
1111.	Созвучие	Сугучча
1112.	Созвучность	Сугучнасьць (Н. Т. 2)
1113.	Соединительный знак, звук	Злучальны знак, гук
1114.	Сокращение	Скарачэньне
1115.	Сокращенное окончание	Скарочаны канчатак
1116.	Сомнительный согласный	Няясны, нявыразны зычны
1117.	Сонорный звук	Сонорны гук
1118.	Соотносительные слова	Суадносныя словы
1119.	Соподчиненное предложение	Сузалежны сказ
1120.	Сослагательное наклонение	Сувязны лад
1121.	Состав слова, грамматики	Склад слова, граматыкі
1122.	Составной (предлог)	Сустаўны прыназоўнік
1123.	Состояние (предмета)	Стан
1124.	„ языка (орг.)	„ языка
1125.	„ языка (речи)	„ мовы
1126.	Сочетание звуков	Злучэньне гукаў
1127.	Сочинение предложений	Злучэньне сказаў

1128.	Сочинение соединительное	Злучэньне простае
1129.	„ противительное	„ супрацiўнае
1130.	„ разделительное	„ разьмеркавальнае
1131.	„ винословное	„ прычынна-заключальнае
1132.	Союз	Злучнік (лац. Coniunctio)
1133.	„ винословный	„ высноўны
1134.	„ заключительный	„ заключны *(гр. тэр.)*
1135.	„ из‘яснительный	„ паясьняльны *(гр. тэр.)*
1136.	„ последовательный	„ пасьлядоўны
1137.	„ противительный	„ супрацiўны
1138.	„ причинный	„ прычынны
1139.	„ разделительный	„ разьмеркавальны
1140.	„ соединительный	„ злучальны
1141.	„ сравнительный	„ параўнальны
1142.	„ условный	„ умоўны
1143.	„ уступительный	„ адступальны
1144.	Союзная связь	Злучальная сувязь
1145.	Союзные слова	Злучальныя словы
1146.	„ слова-союзы	„ словы-злучнікі
1147.	„ слова-относительные	„ словы-адносныя
1148.	Спиранты	Сьпiранты
1149.	Способы сочинения предложений	Спосабы злучэньня сказаў
1150.	Способы образования звука	Спосаб утварэньня гука
1151.	Спрягать (ся)	Спрагаць (ца)
1152.	Спряжение	Спражэньне (лац. Coniugatio)
1153.	Спутник представления	Спадарожнік прадстаўленьня
1154.	Сравнение	Параўнаньне
1155.	Сравнительная степень	Вышэйшая, параўнальная ступень
1156.	Сравнительное наречие	Параўнальнае прыслоўе
1157.	„ языковедение	„ мовазнаўства
1158.	„ предложение	Параўнальны сказ
1159.	Сравнительная грамматика	Параўнальная граматыка
1160.	Средненебные согласные	Сярэдняпаднябенныя зычныя
1161.	Средний род	Ніякі род (лац. Neutrum)
1162.	Старославянский язык	Стараславянская мова

1163.	Старинная форма	Старажытная форма
1164.	Степени сравнения	Ступені прыраўнаньня
1165.	Степень участия	Ступень удзелу, учасьця (Н. Т. 2)
1166.	Стечение звуков	Зьбег гукаў
1167.	Страдательная форма причастия	Залежная форма дзеяпрыметніка
1168.	Страдательный залог	Залежны (пасыўны) стан
1169.	Страница	Старанiца, старонка (Н. Т. 2)
1170.	Строение слова	Будова слова
1171.	Строка	Радок
1172.	Строчная буква	Малая літара, буква
1173.	Строчный	Радковы (Н. Т. 2)
1174.	Струя воздуха	Струмень паветра, воздуху
1175.	Суб'ект	Суб'ект
1176.	Суб'ективный	Суб'ектыўны
1177.	Субституция звуков	Субстытуцыя гукаў
1178.	Судьба звука	Доля гука
1179.	Суждение	Суджэньне (Н. Т. 4)
1180.	Сужение звуков	Звужэньне гукаў
1181.	„ значения	„ значэньня
1182.	„ значений (слова)	„ значэньняў
1183.	Супин	Супін, дасягальная форма
1184.	Суффикс	Суфікс
1185.	Существительное	Назоўнік (лац. Nomen substantivum)
1186.	„ именное	„ іменны, або іменьнік
1187.	„ счетное	„ лічэбны
1188.	„ местоименное	„ займенны
1189.	„ разносклоняемое	„ рознаскланяльны *(ст. тэр.)*
1190.	„ несклоняемое	„ нескланяльны
1191.	Сходство	Падобнасьць, падабенства (Н. Т. 2)
1192.	Сходственный	Падобны

Т.

1193.	Твердость	Цьвёрдасьць
1194.	Твердый звук.	Цьвёрды гук
1195.	„ знак (ъ)	„ знак
1196.	Творительныи падеж	Творны склон (лац. ablativus)

1197. Творительный самостоятельный	Творны незалежны (лац. ablativus absolutus)
1198. „ орудия	„ прыладны (лац. ablativus instrumenti)
1199. Тема	Тэма
1200. Тематический гласный	Тэматычны галосны
1201. Тематическое спряжение	Тэматычнае спражэньне
1202. Тембр звука	Тэмбр, ахварбоўка гука (Н. Т. 7)
1203. Темп	Тэмп (Н. Т. 7)
1204. Тип	Тып
1205. Типический	Тыпічны, тыповы (Н. Т. 2)
1206. Типичность	Тыповасьць (Н. Т. 7)
1207. Типы склонения	Тыпы скланеньня
1208. Тире	Працяжнік
1209. Титло	Цітла, надпісак (Н. Т. 2)
1210. Тожественность	Тоясамасьць (Н. Т. 2)
1211. Тожественный	Тоясамы (Н. Т. 2)
1212. Тожество	Тоясамасьць (Н. Т. 2)
1213. Тон звука	Тон гука
1214. Тональность	Тональнасьць (Н. Т. 2)
1215. Тонация	Тонацыя (Н. Т. 2)
1216. Точка	Пункт; кропка
1217. Точка с запятою	Кропка з коскаю
1218. Точность	Дакладнасьць (Н. Т. 2), пунктуальнасьць
1219. Точный	Дакладны (Н. Т. 2), пунктуальны
1220. Транскрипция научная	Транскрыпцыя навуковая
1221. „ фонетическая	„ фонэтычная
1222. Трехсложное слово	Трохскладовае слова

У.

1223. Увеличительное имя	Збольшаны іменьнік
1224. Ударение	Націск
1225. „ одноместное	„ аднамесны
1226. „ разноместное	„ рознамесны
1227. „ выдыхательное (экспираторное)	„ выдыхальны (эксьпіраторны)
1228. „ логическое	„ лёгічны
1229. „ музыкальное	„ музыкальны
1230. „ смешанное	„ мяшаны
1231. „ облеченное	„ дугавы
1232. „ острое	„ востры
1233. „ резкое	„ рэзкі

1234.	Ударение тупое или тяжелое	Націск тупы, або цяжкі
1235.	Ударяемый звук	Націскны гук
1236.	Удвоение звуков	Падваеньне гукаў
1237.	Удлиннение звуков	Падаўжэньне гукаў
1238.	Указательное местоимение	Паказальны займеньнік
1239.	Украинизм	Украінізм
1240.	Уменьшительное имя	Зьменшаны іменьнік
1241.	Умственный (предмет)	Разумовы (Н. Т. 4), абстрактны
1242.	Умягчение	Зьмякчэньне
1243.	Умягчительность звука	Зьмякчальнасьць гука
1244.	Уничижительное имя	Зьневажальны іменьнік
1245.	Уподобление (ассимиляция)	Прыпадабненьне
1246.	„ полное	„ поўнае
1247.	„ частичное	„ няпоўнае, часьціннае
1248.	Уподобленный (звук)	Прыпадобнены
1249.	Управление (синтакс.)	Кіраваньне
1250.	„ непосредственное	„ беспрыназоўнае
1251.	„ посредственное	„ прыназоўнае
1252.	Управляемое слово	Кіраванае слова
1253.	Управляющее „	Кіравальнае слова
1254.	Упрощение (склон.)	Спрашчэньне
1255.	Усвоение языка	Аўладаньне моваю
1256.	Усиленное произношение	Памоцненае вымаўленьне
1257.	Усилительная частица	Памацняльны дапаможнік
1258.	Условное наклонение	Умоўны лад
1259.	„ предложение	„ сказ
1260.	„ обозначение звука	Умоўнае абазначэньне гука
1261.	Уста	Вусны
1262.	Уставное письмо	Устаўнае пісьмо
1263.	Устный	Вусны (Н. Т. 2)
1264.	Устойчивые звуки	Стойкія, трывалыя гукі
1265.	Уступительное предложение	Адступальны сказ
1266.	Утвердительное „	Сцьвярджальны „
1267.	Утвердительный	Сцьвярджальны
1268.	Утрата (рода, формы и т. д.)	Страта
1269.	Утрированный (звук)	Утраваны, увыдатнены (Н. Т. 2)
1270.	Утрировать (звук)	Утраваць, увыдатняць (Н. Т. 2)

1271. Утрировка (звука)	Утроўка, увыдатненьне (Н. Т. 2)
1272. Участие органов речи	Учасьце, удзел органаў мовы

Ф.

1273. Факты языка	Факты мовы, моўныя факты
1274. Фаукальные согласные	Фаўкальныя зычныя
1275. Физиология звуков речи	Фізыялёгія гукаў мовы
1276. Физиологическая сторона звука	Фізыялёгічны бок гука
1277. Филолог	Філёлёг
1278. Филологический	Філёлёгічны
1279. Филология	Філёлёгія
1280. Флексия	Флексія
1281. " основ	" асноваў
1282. " слов	" словаў
1283. Флективные, или флектирующие языки	Флектыўныя, або флектавальныя мовы
1284. Фольклор	Фольклёр
1285. Фонема	Фонэма
1286. Фонетика	Фонэтыка
1287. Фонетическая транскрипция	Фонэтычная транскрыпцыя
1288. Фонетические изменения	Фонэтычныя зьмены
1289. Фонетический закон	Фонэтычны закон
1290. Форма (грамматическая)	Форма
1291. " синтаксическая	" сынтактычная
1292. " несинтаксическая	" несынтактычная
1293. " словоизменения	" словазьменная
1294. " словообразования	" словаўтворная
1295. " слова	" слова
1296. Формальная грамматика	Формальная граматыка
1297. " принадлежность	" прыналежнасьць
1298. " школа	" школа
1299. Формальное значение	Формальнае значэньне
1300. Формальные (грамматические) ассоциации	Формальныя (граматычныя) асоцыяцыі
1301. Формальный принцип	Формальны прынцып
1302. Формы сочетаний слов	Формы злучэньняў слоў
1303. Фраза (см. предложение)	Фраза
1304. Фрикативные согласные	Фрыкатыўныя, або трывальныя зычныя

Ц.

1305.	Цеканье	Цеканьне
1306.	Цель	Цэль, мэта
1307.	Церковно-славянский язык	Царкоўна-славянская мова
1308.	Цоканье	Цоканьне

Ч.

1309.	Частицы, или частичные слова	Дапаможнікі
1310.	Частицы, благодарственные	„ падзячныя
1311.	„ вопросительные	„ пытальныя
1312.	„ желательные	„ пажадальныя
1313.	„ отрицательные	„ адмоўныя
1314.	„ побудительные	„ намоўныя
1315.	„ повелительные	„ загадныя
1316.	„ утвердительные	„ пацьвярджальныя (Н. Т. 4)
1317.	„ указательные	„ паказальныя
1318.	„ усилительные	„ памацняльныя
1319.	Частичное значение	Часьціннае значэньне
1320.	„ изменение	Часьцінная зьмена
1321.	„ „ слова	„ „ слова
1322.	Частичный член	Часьцічны член
1323.	Частное значение	Часнае значэньне
1324.	„ изменение звуков	Часная зьмена гукаў
1325.	Часть речи	Часьціна мовы
1326.	Часть (ица)	Часьць (інка)
1327.	Чередование звуков	Чаргаваньне гукаў
1328.	„ гласных	„ галосных
1329.	„ согласных	„ зычных
1330.	Черта	Рыска, знак пераносу
1331.	„ двойная	„ падвойная
1332.	Черточка	Злучок
1333.	Числительное	Лічэбнік
1334.	Числительное количественное	Лічэбнік колькасны
1335.	„ порядковое	„ парадкавы
1336.	„ собирательное	„ зборны

1337.	Числительное дробное	Лічэбнік дробны
1338.	„ наречие	Лічэбнае прыслоўе
1339.	Число (грам. категор.)	Лік
1340.	„ единственное	„ адзіночны
1341.	„ множественное	„ множны
1342.	„ двойственное	„ парны
1343.	„ (арифметическое)	Чысло, лічба (арытмэтычная)
1344.	Чистый звук	Чысты гук
1345.	Член	Член
1346.	„ предложения	„ сказу
1347.	„ „ главный	Асноўны член сказу
1348.	„ „ второстепенный	Другарадны член сказу
1349.	Чувственный предмет	Пачуцьцёвы прадмет
1350.	Чужая речь	Чужаслоўе

Ш.—Щ.

1351.	Шепелявящие согласные	Шапялявыя зычныя
1352.	Шипящий звук	Шыпячы гук
1353.	Широкий звук	Шырокі гук
1354.	Школьная грамматика	Школьная граматыка
1355.	Шопот	Шэпат
1356.	Шопотные звуки	Шэпатныя гукі
1357.	Шрифт	Шрыфт
1358.	Шум	Шум
1359.	„ длительный	„ працяглы (Н. Т. 4)
1360.	„ мгновенный	„ імгненны (Н. Т. 2)
1361.	Шумные согласные	Шумныя зычныя
1362.	Щелинные согласные	Шчылінныя зычныя

Э.

1363.	Экспериментальная фонетика	Экспэрымэнтальная фонэтыка
1364.	Экспираторное ударение	Выдыхальны націск
1365.	Экспирация	Эксьпірацыя, выдыханьне
1366.	Элементарная грамматика	Пачатковая граматыка
1367.	Эмоциональность звуков	Пачуцьцёвасьць (Н. Т. 2), эмоцыянальнасьць гукаў
1368.	Этимология	Этымолёгія
1369.	Этимологический	Этымолёгічны

Ю.—Я.

1370.	Юс малый	Юс малы
1371.	Юс большой	Юс вялікі
1372.	Явственный звук	Выразны гук
1373.	Язык (речь)	Мова
1374.	„ государственный	„ дзяржаўная
1375.	„ индивидуальный	„ індывідуальная, асабовая (Н. Т. 4)
1376.	„ условный	„ ўмоўная
1377.	„ общий	„ агульная
1378.	Язык (орган)	Язык
1379.	Языковедение	Мовазнаўства
1380.	„ сравнительное	„ параўнальнае
1381.	„ общее	„ агульнае
1382.	Языковой	Моўны; языковы
1383.	Языкознание	Мовазнаўства
1384.	Язычный	Язычны
1385.	Язычно-небные согласные	Язычна-паднябенныя зычныя
1386.	Яканье (см. акание)	Яканьне
1387.	Ять (ѣ)	Яць

ЯЗЫКИ — МОВЫ

1388.	Индо-европейская семья:	Інда-эўропейская сям'я:
1389.	1) Албанская ветвь	1) Албанская галіна
1390.	2) Армянская „	2) Армянская „
1391.	3) Балтийская „	3) Балтыцкая „
1392.	4) Германская „	4) Германская „
1393.	5) Греческая „	5) Грэцкая „
1394.	6) Индейская „	6) Індыйская „
1395.	7) Иранская „	7) Іранская „
1396.	8) Италийская „	8) Італійская „
1397.	9) Кельтская „	9) Кельтыцкая „
1398.	10) Славянская „	10) Славянская „
1399.	„ восточная группа	„ усходняя група
1400.	„ западная группа	„ заходняя група
1401.	„ южная группа	„ паўднёвая група
1402.	Семитская семья:	Сэміцкая сям'я:
1403.	1) Арабская ветвь	1) Арабская галіна
1404.	2) Арамейская „	2) Арамэйская „

1405.	3) Ассирийская ветвь	3) Асырыйская галіна
1406.	4) Ханаанская „	4) Ханаанская „
1407.	5) Эфиопская	5) Этыопская „
1408.	Урало-алтайская семья:	Урала-алтайская сям'я:
1409.	1) Монгольская ветвь	1) Мангольская галіна
1410.	2) Самоедская „	2) Самаедзкая „
1411.	3) Тунгузско-маньчжурская ветвь	3) Тунгуска-манджурская галіна
1412.	4) Тюрьская „	4) Туранская галіна
1413.	5) Финская „	5) Фінская „
1414.	Абиссинский язык	Абісынская мова
1415.	Авестийский „	Авэстыйская „
1416.	Австралийские языки	Аўстралійскія мовы
1417.	Айнский язык	Айнская мова
1418.	Айсорский „	Айсорская „
1419.	Албанский „	Албанская „
1420.	Алеутский „	Алеуцкая „
1421.	Американские языки	Амэрыканскія мовы
1422.	Английский язык	Ангельская мова
1423.	Англо-саксонский язык	Ангельска-саксонска мова
1424.	Арабский „	Арабская мова
1425.	Арамейский „	Арамейская „
1426.	Арийские языки	Арыйскія мовы
1427.	Армянский язык	Армянская мова
1428.	Ассирийский язык	Асырыйская „
1429.	Аттический „	Атыцкая „
1430.	Ахейская „	Ахейская „
1431.	Афганский „	Афганская „
1432.	Балтийские языки	Балтыцкія мовы
1433.	Балтийско-славянский язык	Балтыцка-славянская мова
1434.	Банту	Банту
1435.	Баскский язык	Басцкая мова
1436.	Башкирский язык	Башкірская „
1437.	Белорусский „	Беларуская „
1438.	Бенгальский „	Бэнгальская „
1439.	Бирманский „	Бірманская „
1440.	Болгарский „	Баўгарская „
1441.	Бретонский „	Брэтонская „
1442.	Бурятский „	Бурацкая „
1443.	Бушменский „	Бушмэнская „
1444.	Ведийский „	Вэдыйская мова
1445.	Великорусский язык	Вялікаруская мова
1446.	Венгерский „	Угорская „
1447.	Верхненемецкий „	Верхнянямецкая мова
1448.	Византийский „	Бізантыйская „

1449.	Вогульский язык	Ваг*у*льская мова
1450.	Волапюк „	Воляп*ю*к „
1451.	Вотяцкий „	Воц*я*цкая „
1452.	Галльский „	Г*а*льская „
1453.	Гаэльский „	Гаэльская „
1454.	Германские языки	Герм*а*нскія м*о*вы
1455.	Голландский язык	Галяндэрская м*о*ва
1456.	Готский „	Г*о*цкая „
1457.	Готтентотский „	Готэнт*о*цкая „
1458.	Греческий „	Грэцкая „
1459.	Грузинский „	Груз*і*нская „
1460.	Датский „	Д*а*цкая „
1461.	Дравидские языки	Драв*і*дзкія мовы
1462.	Древне-индийский язык	Старaж*ы*тная інд*ы*йская м*о*ва
1463.	Древне-нидерландский язык	Старaж*ы*тная нідэрл*я*ндзкая м*о*ва
1464.	„ персидский язык	„ пэрс*ы*дзкая м*о*ва
1465.	„ саксонский „	„ викс*о*нская „
1466.	„ греческий „	„ грэцкая „
1467.	„ ц.-славянский „	„ ц.-слав*я*нская „
1468.	Дорический „	Дор*ы*йская „
1469.	Еврейский „	Яўрэйская; гэбрэйская „
1470.	Египетский „	Яг*і*пецкая „
1471.	Зендский „	Зэндзкая „
1472.	Зырянский „	Зыр*а*нская „
1473.	Иллирийский „	Ілір*ы*йская „
1474.	Индийские языки	Інд*ы*йскія м*о*вы
1475.	Индо-германские языки	Інда-герм*а*нскія м*о*вы *(ст. тэр.)*
1476.	Индо-европейские „	Інда-эўроп*е*йскія мовы
1477.	Индо-иранский язык	Інда-ір*а*нская мова
1478.	Индустанский „	Гіндуст*а*нская „
1479.	Ионический „	Іон*і*йская „
1480.	Иранские языки	Ір*а*нскія м*о*вы
1481.	Ирский язык	*І*рская м*о*ва
1482.	Исландский язык	Ісьл*я*ндзкая м*о*ва
1483.	Испанский „	Гішп*а*нская „
1484.	Италийские языки	Італ*і*йскія м*о*вы
1485.	Итальянский язык	Італьл*я*нская м*о*ва
1486.	Кавказские языки	Каўк*а*скія м*о*вы
1487.	Калмыцкий язык	Калм*ы*цкая м*о*ва
1488.	Камчадальский язык	Камчад*а*льская м*о*ва
1489.	Карельский „	Карэльская „
1490.	Кафрские языки	К*а*фрскія м*о*вы
1491.	Кашубский язык	Каш*у*бская м*о*ва
1492.	Кельтские языки	Кельт*ы*цкія м*о*вы

1493.	Кимврский язык	Кімбрская мова
1494.	Киргизский „	Кіргіская „
1495.	Китайский „	Кітайская „
1496.	Койнэ „	Койнэ „
1497.	Колярские языки	Колярскія мовы
1498.	Коптский язык	Копцкая мова
1499.	Корейский „	Карэйская „
1500.	Коряцкий „	Карацкая „
1501.	Курдский „	Курдзкая „
1502.	Кушитские языки	Кушыцкія мовы
1503.	Лапландский язык	Ляпляндзкая мова
1504.	Латинский „	Лацінская „
1505.	Латышский „	Латыская „
1506.	Лезгинский „	Лязгінская „
1507.	Литовский „	Літоўская „
1508.	Лужицкие языки	Лужыцкія мовы
1509.	Мадьярский язык	Мадзярская мова
1510.	Македонский „	Македонская „
1511.	Малайские языки	Малайскія мовы
1512.	Маньчжурский язык	Манджурская мова
1513.	Меланезийские языки	Мэлянэзійскія мовы
1514.	Мингрельский язык	Мінгрэльская мова
1515.	Монгольский „	Мангольская „
1516.	Мордовский „	Мардоўская „
1517.	Негрские языки	Мурынскія мовы
1518.	Не-индоевропейские языки	Не-інда-эўропэйскія мовы
1519.	Немецкий язык	Нямецкая мова
1520.	Нижне-немецкий язык	Ніжня-нямецкая мова
1521.	Нижне-франконский язык	Ніжня-франконская мова
1522.	Новоперсидский язык	Нова-пэрсыдзская мова
1523.	Норвежский „	Норвэская „
1524.	Нубийский „	Нубійская „
1525.	Осетинский „	Осэтынская „
1526.	Оскский „	Осцкая „
1527.	Османский „	Османская „
1528.	Остяцкий „	Асьцяцкая „
1529.	Папуасский „	Папуаская „
1530.	Палабский „	Палабская „
1531.	Пеласгийский язык	Пэлязгійская „
1532.	Полинезийские языки	Полінэзійскія мовы
1533.	Польский язык	Польская мова
1534.	Португальский язык	Португальская мова
1535.	Пракрит	Пракрыт
1536.	Провансальский язык	Правансальская мова

1537.	Прусский язык	Пруская мова
1538.	Ретороманский язык	Рэтароманская мова
1539.	Романские языки	Романскія мовы
1540.	Румынский язык	Румынская мова
1541.	Самоедский	Самаедзкая „
1542.	Санскрит	Санскрыт
1543.	Сванетский	Сванэцкая мова
1544.	Семитские языки	Сэміцкія мовы
1545.	Сербский язык	Сербская мова
1546.	Сирийский	Сырыйская „
1547.	Сиамский	Сыямская „
1548.	Скандинавские языки	Скандынаўскія мовы
1549.	Скифский ызык	Скіцкая мова
1550.	Славянские языки	Славянскія мовы
1551.	Словацкий язык	Славацкая мова
1552.	Словенский „	Славенская „
1553.	Старо-славянский язык	Стара-славянская мова
1554.	Суомийский язык	Суомійская мова
1555.	Татарский „	Татарская „
1556.	Тибетский „	Тыбэцкая „
1557.	Тохарский „	Тохарская „
1558.	Тунгузский „	Тунгуская „
1559.	Турецкий „	Турэцкая „
1560.	Тюрские языки	Туранскія мовы
1561.	Украинский язык	Украінская мова
1562.	Умбрийский язык	Умбрыйская мова
1563.	Урало-алтайские языки	Урала-алтайскія мовы
1564.	Финикийский язык	Фінікійская мова
1565.	Финский „	Фінская „
1566.	Фламандский язык	Флямандзкая „
1567.	Фракийский „	Тракійская „
1568.	Французский „	Француская „
1569.	Фригийский „	Фрыгійская „
1570.	Фризский „	Фрыская „
1571.	Хамитские языки	Хаміцкія мовы
1572.	Ханаанские „	Ханаанскія „
1573.	Хорватский язык	Харвацкая мова
1574.	Церковно-славянский язык	Царкоўна-славянская мова
1575.	Церковный язык	Царкоўная мова
1576.	Цыганский „	Цыганская „
1577.	Черемисский „	Чараміская „
1578.	Черкесский „	Чаркеская „
1579.	Чеченский „	Чачэнская „
1580.	Чешский „	Чэская „
1581.	Чукотский „	Чукоцкая „

1582.	Шведский язык	Швэдзкая мова
1583.	Шотский „	Шкоцкая „
1584.	Эолический „	Эолійская „
1585.	Эскімосский язык	Эскімоская „
1586.	Эсперанто „	Эспэранто „
1587.	Эстонский „	Эстонская „
1588.	Этрусский „	Этруская „
1589.	Эфиопский „	Этыопская „
1590.	Юкагирский „	Юкагірская мова
1591.	Якутский „	Якуцкая „
1592.	Японский „	Японская „

СЛОЎНІК БЕЛАРУСКІХ ТЭРМІНАЎ

(лічбы пры тэрмінах адпавядаюць нумарацыі расійска-беларускага слоўніку).

А.

Б.

В.

Г.

Д.

Е.

Ж.

З.

І.

К.

Л.

М.

Н.

О.

П.

Р.

С.

Т.

У.

Ф.

Х.

Ц.

Ч.

Ш.

Э.

Ю.

Я.

---

*) У словах пад №№ 363, 362, 361, 364 першай літарай павінна быць Ё.

НАЗВЫ МОВАЎ.

А.

Б.

В.

Г.

Д.

З.

Зыранская 1472.
Зэндзкая 1471.

І.

Ілірыйская 1473.
Інда-германскія мовы 1475.
Інда-іранская 1477.
Інда-эўропейская сям'я 1388
1) Албанская галіна 1389
2) Армянская „ 1390
3) Балтыцкая „ 1391
4) Германская „ 1392
5) Грэцкая „ 1393
6) Індыйская „ 1394
7) Іранская „ 1395
8) Італійская „ 1396
9) Кельтыцкая „ 1397
10) Славянская „ 1398
Славянская заходняя група 1400.
„ паўднёвая 1401.
„ ўсходняя 1399.
Інда-эўропейскія мовы 1476.
Індыйскія мовы 1474.
Іонійская 1479.
Іранскія мовы 1480.
Ірская 1481.
Ісляндзкая 1482.
Італійскія мовы 1484.
Італьлянская 1485.

К.

Калмыцкая 1487.
Камчадальская 1488.
Карацкая 1500.
Курдзкая 1501.
Карэйская 1499.
Карэльская 1489.
Каўкаскія мовы 1486.
Кафрскія мовы 1490.
Кашубская 1491.
Кельтыцкія мовы 1492.
Кімбрская 1493.
Кіргіская 1494.
Кітайская 1495.
Койнэ 1496.
Колярскія мовы 1497.
Копцкая 1498.
Кушыцкія мовы 1502.

Л.

Латыская 1505.
Лацінская 1504.
Літоўская 1507.
Лужыцкія мовы 1508.
Лязгінская 1506.
Ляпляндзкая 1503.

М.

Мадзярская 1509.
Македонская 1510.
Малайскія мовы 1511.
Мангольская 1515.
Манджурская 1512.
Мардоўская 1516.
Мінгрэльская 1514.
Мурынскія мовы 1517.
Мэлянэзійскія мовы 1513.

Н.

О.

П.

Р.

С.

Т.

У.

Ф.

Х.

Ц.

Ч.

Ш.

Э.

Ю.

Я.